

Словник загублених слів

КУПИТИ

Есме народилася у світі слів. Сирота з невтомною жагою до знань, вона зростає в так званому Скрипторії — місці, де її батько разом із командою відданих лексикографів укладає перший в історії Оксфордський словник англійської мови. Її дитячий простір — під сортувальним столом, де вона непомітна, тиха, майже невидима. Одного дня з нього падає аркуш з написаним словом *bondmaid*, невільниця. Есме підбирає його й ховає в стару дерев'яну валізку, що належить її подрузі Ліззі — служниці у великому домі. Відтоді вона починає збирати й інші слова — ті, що були загублені, відкинуті або проігноровані. Слова, яким не знайшлося місця в словнику чоловіків. Саме вони допомагають їй глибше зрозуміти світ навколо.

З роками Есме усвідомлює: не всі слова мають однакову вагу. Досвід жінок — часто непочутий, а мова, що його описує, — легко стирає-ться з пам'яті. Тож, присвятивши своє життя роботі над Оксфордським словником, Есме потай створює інший — Словник загублених слів.

Пролог. Лютий 1886

НАЙПЕРШИМ ЗАГУБИЛОСЯ ІНШЕ СЛОВО. Воно прийшло у Скрипторій в уживаному конверті, на якому попередню адресу закреслили, а натомість написали: «Докторові Мюррею, Саннісайд, Оксфорд».

Відкривати листи було татовою роботою, а моєю — лиш сидіти в нього на колінах, немов королева на троні, й допомагати діставати слова з паперових обгортки. Тато мені казав, у який стосик класти слово, а іноді зупинявся, клав свою руку на мою і проводив моїм пальцем по літерах, нашіптуючи їх мені на вухо. Потім промовляв ціле слово, а я повторювала за ним, і тоді він пояснював, що воно означає.

Це слово було написане на клаптику брунатного паперу, абияк відірваного таким чином, щоб відповідати бажаним замірам доктора Мюррея. Тато завмер, і я приготувалася вивчити нове слово. Але він не поклав своєї руки на мою, і, коли я озирнулася, щоб його поквипити, вираз його обличчя мене зупинив; хоч ми й сиділи зовсім поруч, він, здавалося, був десь дуже далеко.

Я знову подивилася на слово, силкуючись збагнути бодай щось. Уже самотужки, без татової руки, обвела пальцем кожну літеру.

— Що тут написано? — запитала я.

— Лілія, — відповів тато.

— Як мама?

— Так, як мама.

— Тобто мама теж буде в Словнику?

— У певному сенсі так.

— А ми всі будемо в Словнику?

— Ні.

— Чому?

Я відчувала, як здіймаюсь і падаю в такт татового дихання.

— Щоб потрапити в Словник, ім'я повинне щось означати.

Я знову подивилася на слово.

— А мама була як квітка? — запитала я.

Тато кивнув:

— Так, як найкрасивіша квітка.

Він узяв у руки слово і прочитав речення, написане під ним. Відтак перевернув клаптик паперу на інший бік, шукаючи ще щось.

— Текст неповний, — сказав тато. І перечитав написане знову, бігаючи поглядом по словах, немовби шукаючи те, чого бракувало. А потім поклав слово на найменший стосик.

Тато відсунув крісло від сортувального столу. Я опустила на ноги і приготувалася брати перший стос папірців. Це ще одне завдання, з яким я допомагала, і мені дуже подобалося дивитись, як кожне слово знаходить місце у котрійсь із комірок. Тато взяв до рук найменший стосик, і я спробувала здогадатись, у яку комірку треба буде покласти маму. «Не задалеко і не заблизько», — проспівала сама до себе. Та замість того, щоб віддати слово мені, тато ступив три довгі кроки до каміна і кинув його в полум'я.

Усього там було три папірці. Коли вони випурхнули з татових пальців, кожен закружляв у своєму танку, піддавшись потоку гарячого повітря. Я побачила, що слово «лілія» почало скручуватися, ще не долетівши до полум'я.

Я мимоволі закричала і кинулася до каміна. Й одразу ж почула, як тато кличе мене до себе. Один папірець досі витанцьовував у повітрі.

Я простягнула руку, щоб урятувати його, хоч брунатний папір уже обвуглився, а літери, написані на ньому, перетворилися на тіні. Думала, що зумію втримати його, немов торішній дубовий листочок, вибляклий і крихкий, але, коли торкнулася пальцями слова, воно розсипалося.

Я, мабуть, застигла б у цій миті назавжди, якби тато не відсмикнув мене з такою силою, аж мені перехопило дух. Він вибіг зі мною зі Скрипторію й запхнув мою руку в сніг. Татове обличчя пополотніло, тож я сказала, що мені анітрохи не боляче, але коли розтиснула долоню, то побачила обвуглені залишки слів на обпеченій шкірі.

Деякі слова важливіші за інші — я засвоїла це, виростаючи у Скрипторії. Утім, мені знадобилося чимало часу, щоб збагнути чому.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ